

Orofaciální regulační terapie a Neurofyziologická vývojová terapie dle Castillo Moralese

Eva Matejičková

Orofaciální regulační terapie je technika, která ve své celistvosti vychází ze dvou aspektů: neurofyziologického a antropologického. Z neurofyziologického aspektu je zaměřena na oblast úst a obličeje (orofaciální), rozvoj smyslového vnímání (hmat, zrak, sluch), zlepšení aktivního vzpřímení a pohybu. Dále k jeho změně a regulaci, která se liší od člověka k člověku, byť ve své podstatě je stejná (regulační). To znamená, že je zaměřena na souhrn orofaciálních struktur a těla a funkce v oblasti úst (sání, polykání, tvorba slin, žvýkání, mimika, artikulace), které probíhají v součinnosti s dýcháním a podílejí se i na vytvoření nejsložitějšího koordinačního procesu: nádech-polknutí a výdech. Dýchání a jeho regulace má souvislost i s příjmem potravy, jejím zpracováním v dutině ústní. Orofaciální regulační terapie se věnuje i stimulaci a cvičení svalů navozujících postup potravy do trávicí soustavy. Aktivuje svaly podílející se na vylučování, které je častým problémem nejen u novorozenců, ale i u malých dětí a dospělých. Tento složitý akt, jakým je příjem a zpracování potravy, by měl být vnímán jako příjemná situace, plně automatická, nad kterou by člověk neměl přemýšlet, jak ji zrealizovat.

Orofaciální regulační terapie poukazuje na to, že na samotný akt příjmu potravy a stolování lze nahlížet i v sociokulturních a antropologických souvislostech, které se mění podle zeměpisných pásem. Z neurofyziologického aspektu se věnuje vývoji dítěte a jeho pohybu, vnímání, učení, hře, a příjmu potravy podněcováním předřečového stadia dítěte podle jeho potřeb a možností. Lze ji kombinovat s Vojtovou aktivační terapií, Bobath konceptem, Neurofyziologickým vývojem podle Vlacha, Mnichovské vývojové škály a dalšími terapiemi na neurofyziologickém podkladě. Disponuje souborem cvičení, které se mění podle aktuálního stavu dítěte.

Podstatnou měrou se věnuje i komunikaci rodičů s dětmi. Důraz klade na jasné signály, kterým děti rozumí bez dlouhého vysvětlování. Dává prostor k učení dětí nápodobou, sledováním rodičů při jejich domácích aktivitách a v nejbližším okolí.

Učí rodiče porozumět sekvencím pohybu dítěte tím, že rodič sám vykonává pohyb během terapie. Terapie pro tyto účely disponuje dostatkem času. Rodič pak snáze pochopí, kolik postupných a obtížných fází pohybů musí dítě vykonat při činnosti od jejího začátku až do konce, navíc v součinnosti se změnou dýchání, pohybem očí v prostoru, sluchovou prostorovou pozorností, pohybem čelisti a jazyka ve směru pohybů, zapojení celého těla do činnosti. Navíc pochopí, jakou těžkost představuje pro dítě odpovídat rodiči při učení se pohybu. Nové techniky a pohyby vykonává rodič na terapeutovi, který vede rodiče, protože dítě ještě nemluví a na nesprávně vykonaný pohyb reaguje pláčem, nebo jednoduše se brání technice, nebo uteče.

Orofaciální regulační terapie a Neuromotorická vývojová terapie dle Castillo Moralese klade důraz na vytváření situací, které u dítěte vyvolávají touhu řídit se rodičovskými laskavými, spolehlivými a neměnnými pravidly poskytujícími dítěti pocit svobody a jistoty v jeho životě.